

beantwoordt. Indien hij hier ook mede meent, dat zijn boek bruikbaar zal zijn voor den student, die hoopt met de hoog noodige kennis der ontwikkelingsgeschiedenis arts te worden, dan geloof ik, dat FISCHER niet geslaagd is.

Men kan bewondering hebben voor het vele, dat op 134 bladzijden druks waarin nog 117 afbeeldingen staan, is medegedeeld, ik twijfel of dit een student of een arts werkelijk inzicht kan geven in de zoo samengestelde processen der vormontwikkeling.

De indeeling in hoofdstukken is de gebruikelijke. Eerst de progenie, dan de blastogenie, eindelijk de orgaanontwikkeling. Bij deze laatste doen zich natuurlijk moeilijkheden voor bij die organen, die uit verscheiden kiembladen ontstaan (de indeeling is naar de kiembladen in ectodermale, entodermale en mesodermale organen), zooals bij de mondholte, neusholte, uro-genitaalorganen.

Van vele organen komt de ontwikkeling niet tot haar recht. Afgezien daarvan, dat het niet noodig is, de weivliezen en het middenrif gemeenschappelijk bij de entodermale organen te behandelen komt het mij toch ook voor, dat uit eene beschrijving van nauwelijks drie bladzijden het moeilijk is iemand een werkelijk goed inzicht in dit lastige hoofdstuk te geven. Bij de ontwikkeling van het centrale zenuwstelsel stuit men telkens op dergelijke moeilijkheden, die pas kunnen worden gewaardeerd, als men de ontwikkeling goed kent. Het larynxskelet vind ik nergens vermeld. Alles te zamen moge het boekje bruikbaar zijn om eens verkregen kennis op te frisschen, als men reeds arts is, ik moet er voor waarschuwen om het als „leerboek” te gebruiken, het gevaar daarvoor is, gezien de lage prijs- en de neiging om „Grundrisse” en „Repetitoria” te gebruiken, zeker aanwezig.

A. J. P. VAN DEN BROEK.

J. E. CHEESMAN, BAILLIÈRE's *Synthetic Anatomy*, Part XI (Male Perineum) and Part XII (Female Perineum). London, BAILLIÈRE, TINDALL & COX, 1931. Prijs per aflevering 3/-.

Van den belangwekkenden atlas van CHEESMAN heb ik reeds vroeger eenige afleveringen in dit *Tijdschrift* aangekondigd. Thans zijn verschenen de afleveringen, die het mannelijk en vrouwelijk perineum afbeelden. Ze passen geheel in de reeks van de vorige en voor bijzondere bespreking is dan ook eigenlijk geen aanleiding. Slechts zij vermeld, dat zij naar de meening van den referent niet zoo duidelijk de ingewikkelde topographische verhoudingen weergeven, als de afleveringen, die de extremiteiten behandelen. Het is toch de vraag, of voor zulke ingewikkelde lichaamsdeelen als het perineum en het kleine bekken, de studie van dezen atlas niet moeilijker zal zijn, dan die van een reeks gewone teekeningen.

Wanneer nu nog de aflevering over de hersenen (Part X) zal zijn verschenen, is de atlas compleet.

M. W. WOERDEMAN.